

НАЧАЛНО УЧИЛИЩЕ „ХРИСТО БОТЕВ“ ГРАД ТРОЯН
ул. „Мизия“ ; тел.: 0670 627 13 ; www.nu-hristobotev.com ;
e-mail: nu_hr.botev@abv.bg_

Утвърждавам:
Мариана Митова
Директор НУ „Христо Ботев“

План

за работа на училищната комисия за
противодействие на училищния тормоз и
превенция на противообществените прояви на
малолетни и непълнолетни
учебна 2023/2024 г.

Приет на Педагогически съвет с Протокол № 10 от
13.09.2023 г.

Насилието над децата няма оправдание

Настоящата план е разработена в съответствие с Механизъм за противодействие на училищния тормоз между децата и учениците в училище, Алгоритъм за прилагане на Механизма и приложенията към него, утвърдени със Заповед № РД 09-1871/18.12.2015 г. на министъра на образованието и науката и е насочена към намаляване на риска от възникване на училищен тормоз между учениците в НАЧАЛНО УЧИЛИЩЕ „ ХРИСТО БОТЕВ“ и противодействие на училищния тормоз между учениците в случай на възникване. Проблемът за агресията и насилието в училище не е нов за нашето общество, от години неговите мащаби се увеличават и съответно се разработват и предприемат различни по своя характер превантивни мерки и действия. Резултати при справянето с насилието могат да се постигнат само чрез обединяване на усилията на всички участници в училищния живот /учители, ученици, родители и непедagogически персонал/, институциите, ангажирани с проблемите на децата и чрез съдействието на обществеността в лицето на граждани, медии, културни институти, както и чрез разработване и внедряване на адекватни на проблема политики. Отговорността за преодоляването на агресивните прояви на учениците и ориентирането им към конструктивно и социално желателно поведение е приоритет и отговорност на всички, работещи в гимназията. Разнообразни са дейностите, чрез които се реализира стремежа за установяване на една висока общоучилищна култура на социално компетентно поведение. Това става чрез активна възпитателна работа на класните ръководители в часовете на класа, чрез модели на позитивно взаимодействие и личен пример от учителите в учебните часове, чрез интензивна извънкласна дейност под формата на клубове по интереси, взаимодействие с други институции, посещения на различни форуми, културни и обществени мероприятия. Осмислянето на свободното време на учениците и формирането на чувство на принадлежност и гордост към училището, в което учат е важна стъпка към моделиране на поведение в противовес на агресивното. Успоредно с това активното сътрудничество на родителите и привличането им като партньори е изключително важен фактор за преодоляване на агресивни прояви. Въвеждането на програма за противодействие на тормоза се налага от разбирането, че реален напредък в справяне с насилието може да бъде постигнат само в резултат на прилагането на последователна и целенасочена политика, която се споделя и следва от цялата училищна общност и се подкрепя от всички отговорни институции. Подобна политика е необходимо да включва мерки и дейности за превенция и намеса, както и разписани механизми и отговорности за действие в ситуации на насилие. Въз основа на досегашната практика в НУ „ХРИСТО БОТЕВ“, провежданите диагностични дейности и направените оценки и изводи от доклади и анализи на Координационния съвет за противодействие на училищния тормоз и за работа с деца в риск, в училището се разработи следния комплекс от мерки за противодействие на училищния тормоз.

Въведение – определения и измерения на тормоза в училище:

Насилието между деца в училище обхваща широк спектър от прояви. То е явление със сериозни размери и оставя дълготрайни последици върху психичното здраве и поведението както на децата, които търпят насилие, така и на онези, които го извършват. Последиците от насилието в училище са особено тежки и продължителни и силно привличат общественото внимание. Българската дума, която отговаря най-точно на явлението е „тормоз“ (“bullying”).

Какво е насилие: „Насилие“ над дете е всеки акт на физическо, психическо или сексуално насилие, пренебрегване, търговска или друга експлоатация, водеща до действителна или вероятна вреда върху здравето, живота, развитието или достойнството на детето, което може да се осъществява в семейна, училищна и социална среда.

Физическо насилие е „причиняване на телесна повреда, включително причиняване на болка или страдание без разстройство на здравето”.

Психическо насилие „са всички действия, които могат да имат вредно въздействие върху психичното здраве и развитие на детето като подценяване, подигравателно отношение, заплаха, дискриминация, отхвърляне или други форми на отрицателно отношение, както и неспособността на родителя, настойника и попечителя или на лицето, което полага грижи за детето, да осигури подходяща подкрепяща среда”.

„Пренебрегване” е неуспехът на родителя, настойника и попечителя или на лицето, което полага грижи за детето, да осигури развитието на детето в една от следните области: здраве, образование, емоционално развитие, изхранване, осигуряване на дом и безопасност, когато е в състояние да го направи.

Насилието може да бъде от възрастен към дете, между деца и от дете към възрастен.

Тормозът е форма на насилие, която се определя като сбор от *съзнателни негативни постъпки, които са дълготрайни, насочени към един и същ ученик от страна на един ученик или група.*

Ключови в разбирането за тормоза са следите характеристики на това поведение:

1. Злонамерена проява, която има за цел да нарани или унижи дете;

2. Извършва се от позиция на силата, като едната страна използва доминиращата си позиция за да нарани другата физически или психически, да я унизи или изолира от социалния живот;
3. Повтаря се многократно във времето, а не е еднократен и изолиран акт на агресия.

Тормозът може да обхваща много широк спектър от поведения. Тормозът може да се състои от преки нападения (удряне, заплаха или принуда, дразнене, подигравка, наричане с обидни прякори, сексуални забележки, открадване или повреждане на лични вещи) или да бъде по-рафиниран, непряк (например разпространяване на слухове или насърчаване на другите да отхвърлят или изключат някого от приятелската среда). Проявите на тормоз най-общо могат да бъдат разделени на следните основни групи:

Физически тормоз - блъскане, щипане, разрушаване, удряне, нанасяне на болка, спъване, затваряне в някое помещение;

Вербален тормоз - подмятания, подигравки, унижение, заплахи, обиди;

Психичен тормоз - подмятане, подиграване, закачане, омаловажаване, заплахи, изнудване, повреждане на имущество, кражба и хвърляне на вещи, заплашителни погледи, неприятелско следене;

Социален тормоз - избягване, игнориране, изключване от дейността, одумване, разпространение на зловни слухове, натиск върху другите да не влизат в приятелски отношения с децата, обект на тормоз, изолиране.

Кибернасилие и Кибертормоз - насилие и тормоз, които се осъществяват в дигитална среда чрез дигитални устройства. Включват създаване и разпространение на обидни, заплашителни и подигравателни визуални материали, снимки и текстови съобщения, които уронват достойнството на детето или го унижават: снимането на дете с мобилен телефон и свободното разпространяване на снимки или видеозапис без негово съгласие, кражба на самоличност/профили, обиди, разпространение на слухове в социалните мрежи и др.

Състав на училищната комисия:

Председател: Илина Рогашка – ЗДУД

Членове:

Маргарита Грънчарова – ст. учител I-IV клас

Димитрина Кацарова – учител ЦОУД

Катя Пеевска – медицинска сестра

Петко Колев - родител

Цел и задачи на плана:

Цел: Разработване и прилагане на цялостен училищен подход, прилагане на координирани и последователни усилия за предотвратяване на тормоза и създаване на сигурна, безопасна и подкрепяща училищна среда.

Задачи:

- Разработване и прилагане на превантивни дейности за предотвратяване на тормоза в училище;
- Ефективно справяне с прояви на насилие и тормоз срещу и между учениците в училището;
- Разработване на защитна мрежа за интервенция при случаи на тормоз в училище;
- Развиване на социални компетенции у учениците за избягване на рисково поведение.

Дейности:

Дейност	Срок	Отговорник
Запознаване на педагогическия и непедagogическия персонал с формите на насилие и с Механизма за противодействие на училищния тормоз между децата и учениците в училище.	м. октомври	Училищна комисия
Осигуряване на партньорства с институции и организации, ангажирани с проблемите на децата – Местна комисия за борба с противообществените прояви на малолетни и непълнолетни, отдел „Закрила на детето“ и др. Срещи и уточнения на механизмите за взаимодействие.	м. октомври	Председател училищна комисия и Директор
Запознаване на родителите с Механизма за противодействие на училищния тормоз между децата и учениците .	м. септември - октомври	Класни ръководители
Изследване и оценка на тормоза между учениците в III и IV клас в училището посредством определен инструментариум – стандартизиран въпросник.	м. ноември	Класни ръководители, председател училищна комисия
Анализ и обобщаване на резултатите от изследването. Запознаване на	м. януари	Училищна комисия

заинтересованите страни с резултатите на изследването и обсъждане на необходимостта от предприемане на конкретни мерки и действия.		
Запознаване на учениците със същността на тормоза, проявите и участниците в процеса.	м. октомври	Класни ръководители, председател на училищната комисия
Изработване на правила за поведение на учениците във всеки клас.	м. октомври	Класни ръководители
Изработване на презентации по отношение на превенция на тормоза, права и задължения на децата.	постоянен	Класни ръководители, председател на училищната комисия
Организиране и провеждане по класове и училищни инициативи във връзка с превенцията и противодействието на тормоза „Ден на толерантността“, „Ден на розовата фланелка“	16 ноември 28 февруари	Училищна комисия, класни ръководители
Оптимизация на системата за наблюдение и контрол в училищна среда.	постоянен	Директор, училищна комисия
Взаимодействие и решаване на конфликти между ученици, учители, родители и училищно ръководство.	постоянен	Училищна комисия, класни ръководители
Провеждане на индивидуални консултации с ученици, след подаден сигнал за ситуации на насилие или тормоз	при необходимост	Класни ръководители, председател училищна

		комисия
Годишен отчетен доклад на комисията	м. юни	Председател училищна комисия

Училищни правила
за задълженията на всички служители, свързани
със случаите на насилие и тормоз в училище:

- ✓ При най-малките сигнали и съмнения за тормоз и агресивно поведение е необходима адекватна намеса на педагогическите и непедагогическите специалисти от училище и подаване на сигнал на съответните колеги, органи или служби.
- ✓ Уведомяване на Координационния съвет за подадения сигнал и предприемане на съответните действия съобразно Класификацията на нивата и формите на тормоз.
- ✓ Документиране в Дневник със случаи и процедури за управление на информацията при председателя на координационния съвет, съответстваща на Класификацията на нивата и формите на тормоз.

Последващи дейности спрямо детето, което е упражнило тормоз:

- ✓ Уведомяване на класния ръководител, директора и родителите;
- ✓ Възстановяване на нанесените щети, ако има такива;
- ✓ Разговор с класния ръководител относно неприемливото поведение на ученика, поемането на отговорност и личният му избор;
- ✓ Проследяване на взаимоотношенията му с другите, както и предлагане на психологическа подкрепа от специалист.

Последващи дейности спрямо детето, което е обект на тормоз:

- ✓ Класният ръководител трябва да проучи всяко съмнение, намек или сигнал за евентуална жертва на тормоз, да изгради доверителна и подкрепяща връзка с детето и ако е необходимо да отнесе случая до заинтересованите страни – директор, родители, отдел „Закрила на детето” по местоживееене на детето, МВР и др.
- ✓ Дискретност и поверителност при разговора с детето, обект на тормоз, за да се запази достойнството и да се създаде доверие
- ✓ Никога не се предлага среща между жертва и насилник с цел помиряване, с оглед възможна конфронтация и неблагоприятни последствия
- ✓ След ситуация на тормоз е необходимо продължително наблюдение на детето и ако е необходимо – класният ръководител разговаря с него.

Последващи дейности спрямо наблюдателите на ситуацията на тормоз:

- ✓ Класният ръководител работи с наблюдателите по време на ситуация, чрез изтъкване правилата на училището и поощряване защитниците на човешките ценности и норми
- ✓ Сформиране на група за обсъждане на ситуацията на тормоз
- ✓ Излизане от ситуацията със силата на убеждението и демонстрация на възможностите на интелекта, а не на физическата сила
- ✓ Насърчаване на грижа спрямо тормозеното дете.
- ✓ Провеждане на тематична родителска среща.

Последващи дейности спрямо родителите:

- ✓ Уведомяват се във всички случаи, при които тяхното дете е било участник по някакъв начин в ситуация на тормоз;
- ✓ Информирани за последствия, договаряне на варианти, акцентирание върху

различни гледни точки по проблема, ако е необходимо насоки за работа с психолог

Училищна система за насочване към други служби:

При идентифициране на случаи на насилие и тормоз незабавно трябва да бъде информиран директорът на училището.

От страна на училището сигналът се подава от директора.

Всеки член на училището, който е станал свидетел на ситуация на насилие и тормоз, е длъжен незабавно да уведоми директора.

В случай на дете в риск се сигнализира отдел „Закрила на детето” към Дирекция „Социално подпомагане”, откъдето назначават социален работник по случая.

Председател на УКС:

